

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

25.01.2016 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

topnovini.bg

✓ Васил Велев: Учебните заведения бълват кадри, от които бизнесът няма нужда

Васил Велев е член на управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) от нейното учредяване през 1996 година, а в момента е председател на управителния съвет. Членува в Съвета на Международния конгрес на промишлените и предприемачите, заместник-председател на Икономическия и социален съвет, заместник-председател на Националния съвет за тристранно сътрудничество. През октомври 2015 година е избран за председател на Международния координационен съвет на организациите на работодателите. В интервю за Topnovini.bg Васил Велев коментира бизнес климата в България, прогнозите на АИКБ относно продажбите през 2016 г., както и пречките пред развитието на икономиката.

Г-н Велев, очаква ли се ръст на продажбите в България и откъде ще дойде той – от повишен износ или от повишено вътрешно потребление?

Да, очакваме ръст на продажбите. Той е базиран както на ръст в износа, така и на ръст на потреблението в страната. Това ще доведе до по-голяма добавена стойност в предприятията, която ще бъде използвана основно за увеличаване на възнагражденията и в много по-малка степен за увеличаване на печалбите на компаниите.

Какво основно изнася страната ни към този момент?

България изнася основно метали, продукти от сферата на маслата и горивата, базирани на производството на „Лукойл“. Изнасяме още машиностроителна и селскостопанска продукция, облекло, текстил, мебели. В страната ни има производство. То, разбира се, не е това, което беше преди 25 години, но е важно да се опитаме да съхраним и развием останалото, както и да насочим вниманието на младите хора към материалното производство. То е основата на обществото. Не всичко е IT сектор, колцентрове и логистика. Човек не може да се облече в нула и единица, както и да закуси с тях.

Голяма част от предприемачите у нас постоянно се оплакват от икономическата обстановка. Кое в бизнес климата се влошава?

Тук говорим за няколко неща. Първо е ръстът на цената на ел. енергия за индустрията, която се повиши драстично и затрудни енергоинтензивните индустрии. Забележете, не говорим за енергоемки или енергонеефективни, а за енергоинтензивни. Нашите предприятия и тези в Европейския съюз са едно и също. Ние не сме по-разхитителни, но цената на тока у нас е по-висока, отколкото на нашите преки конкуренти. Това е една от сериозните предпоставки за влошаване климата на бизнес. Това респективно пък ограничава инвестициите, ръста на заетостта в тези сектори и на свързани с тях. Проблем е и държавната намеса на пазара на труда. Едно прекомерно увеличаване на минималната работна заплата, което не намира основание в икономическата реалност, води до свиване на границите между ниско и висококвалифицирания труд. Като че ли това не се разбираше до момента, в който от БАН обявиха, че чистачките получават повече от младите учени.

Същото важи и за преподавателския състав. Оказа се, че млади учители получават по-малко от възрастни хигиенисти. Такава е и картината в заводите. Както държавата не може да си позволи да увеличи по същия начин заплатите на висококвалифицираните, така и пазарът не позволява да се увеличи по същия начин административно възнаграждението на висококвалифицираните в материалното производство. Не може при пазарна икономика, когато има продукти, които се продават на пазара или на изхода, на входа да се определят стойности на ел. енергия, възнаграждения и т.н.

Кое от двете е по-страшното – липсата на квалифицирана работна ръка или изобщо липсата на каквато и да е ръка?

Всъщност липсата на работна ръка и застаряваща работна ръка е факт. В нашите предприятия хората на възраст между 50 и 60 години са основният гръбнак на индустрията. След още десет години нещата ще изглеждат съвсем драматично. Много предприятия ще затворят заради това, че няма кой да работи в тях, а не защото не са конкурентноспособни и не създават добър продукт. Има сериозен недостиг на кадри в природоматематическите и техническите специалности.

В Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), където сте председател на УС, имате ли готова формула за излизане от тази ситуация?

Нашата формула е реформа в образованието и облекчен внос на работна ръка. От Германия имигрират за Америка за високи заплати. Така че ние да си говорим, че някога ще дойде този момент - да изравним доходите и хоп ще започнат да идват американци в България, а не обратното, е наивно да се твърди. В Германия внасят специалисти, а ние изнасяме. Ние

препятстваме идването на специалисти от Украйна, Молдова, Македония или от западните покрайнини. Някои от тях са част от българските общности, които бързо биха се интегрирали тук. Вместо да стимулираме и да махнем прегради за един такъв внос и обратното, когато един обучен български специалист напуска, да поискаме да върне тези обществени средства, които са били вложени в него, ние правим точно обратното. Стимулираме напускането и ограничаваме вноса. Естествено, че това води до сериозни проблеми в пазара на труда, като към това се прибавят и демографските тенденции. Само това ли е проблемът?

Не, разбира се. Всъщност няма хора, на които да им се работи. Това е констатацията на бизнеса. И тук влизаме в един омагьосан кръг. Сегашните нива на заплащане не са атрактивни за привличане на работна ръка, а в същото време няма подготвени кадри. Има голямо несъответствие между това, което бълват висшите и средните училища, и потребностите на бизнеса. В това отношение ни предстои поредната среща с министъра на образованието проф. Танев. На нея ще се опитаме да уеднаквим позициите. Ние не приемаме твърдението на някои висши учебни заведения, че ако бизнесът иска подготвени кадри, трябва да си плати за тях. Ние си плащаме във вид на данъци. Колко пъти трябва да плащаме? Университетите следва да подготвят такива кадри, от които обществото и бизнесът имат нужда. Финансирането на университетите трябва да бъде пропорционално на качеството на продукцията. Трябва да се откажем от модела „парите следват студента“. Същото важи и за средното образование. Трябва да се върнат и държавните стипендии за дефицитните специалности.

Разбрахме, че реформите в сферата на образованието са Ваш приоритет, но къде още са нужни такива?

Другата реформа, която инициираме, е медицинската и трудовата експертиза. Инвалидните пенсии са една трета от всички пенсии, които се отпускат в нашата държава. Ние имаме около 3 млн. осигурени и в същото време около 1 млн. инвалидни пенсии. В Полша имат също толкова инвалидни пенсии, но при 13 млн. осигурени лица.

Трябва да има и реформи в сигурността. Като разходи в сферата на сигурността България е в топ 3 на Европейския съюз, както и по процент от БВП и републиканския бюджет. В същото време ние сме на първо място по ниво на престъпност. Срещу много пари, които е дал данъкоплатеца, се получава ниско качество на услугата. Следва да се ограничат и щедрите социални придобивки за сметка на увеличението на материалната база.

Реформа в таксата за битови отпадъци също е належаща. Задачата е да се направят нужните промени, така че от 1 януари 2017 г. таксата да се определя пропорционално на генерираните битови отпадъци, а не на базата на стойността на дадените имоти и активи, което е сегашното положение. Този модел препятства инвестирането и в същото време стумилура укриването на активи.

Друга важна задача, която сме си поставили за цел, е ограничаването на грубото административно вмешателство на държавата на пазара на труда. Водим разговори с останалите работодателски организации да спрем договарянето на минимални осигурителни доходи. Ако работодателите се оттеглят от тези преговори, тогава няма да има нито един договорен минимален осигурителен доход. Знаете, че минималните осигурителни доходи се увеличиха с 8 % във всички дейности, където няма споразумения. Това е един архаизъм, който не се наблюдава по други места в ЕС.

Всички трябва да се научат да плащат осигуровки върху реалните възнаграждения, а не върху някакви минимални административно определени прагове. Минималната работна заплата е това, което трябва да се договаря по икономически дейности, защото не е адекватно тя да бъде еднаква за всички. В IT сектора средната работна заплата е над 2 хил. лева, а в хотелиерския бизнес и други производствени сфери средната работна заплата е от порядъка на 600 лв. Виждате, че разликата е 3 пъти. Но и в единия, и в другия бранш минималната заплата е една и съща. Това е абсурдно.

Нужно е да бъдат ограничени и случаите, в които от бизнеса се изисква да предоставя информация, която вече е налична в държавата. Финансовите отчети се предствят пред НАП и в Статистиката, но в същото време трябва да се дадат и в Търговския регистър. След като държавата вече разполага с нашите отчети, защо трябва да ги внасяме още веднъж и в друг държавен орган? Само да губим време и да плащаме такси.

Добре. А как ще коментирате изказването на премиера Бойко Борисов, че се очаква БВП да нарасне до 4,5 % през 2016 г. Това реална прогноза ли е?

Ръстът на брутния вътрешен продукт в България се дължи, за съжаление, единствено на еврофондовете и финансирането със заеми. Ако ние извадим еврофондовете и държавните заеми, с които се финансира дефицитът, ще видим, че имаме спад, а не ръст на БВП. Не сме пораснали като икономика, произвеждаме по-малко, а не повече. 4,5 % е трудно реализируема цел, а не прогноза. За да се стигне тази цел, трябва да се направят бързи и радикални реформи. Те касаят образователната, съдебната и административната системи, както и сферата на сигурността. Важно е да има и политическа стабилност, а не избори всяка година.

economymagazine.bg

✓ Новият ЗОП изуми фирмите

Работодатели смятат текстовете за скандали

Парламентът още не е гласувал и една пета от изцяло новия Закон за обществените поръчки (ЗОП), а вече избухнаха няколко скандала около съмнителни текстове, които трасират магистрали за корупция и субективни решения. Особено смущаващи са новините от четвъртък, когато депутатите приеха, че в обществени поръчки могат да участват дори фирми, които са изпаднали във фалит, не си плащат данъците, имат провали при предишни обществени поръчки и т.н.

Според гласуваните текстове възложителите ще имат право да допускат „по преценка“ кандидати, които имат нарушения и присъди в досието си. Това ще отприщи още корупция в област, която и бездруго е сред най-покварените в България, са първите реакции на бизнеса, експерти и политици. „Вървим към скандал в Европейската комисия“, предупредиха вчера от строителната камара.

Законопроектът, който е подготвен от правителството, съдържа над 500 страници с 250 члена. Той трябва да замени сегашния ЗОП, приет през 2004 г. и от тогава подложен на почти непрекъснати и тежки ремонти. Само през миналата година той претърпя 6 поправки. В мотивите на МС към проекта пише, че е необходим изцяло нов закон, защото трябва да пренесем в него двете нови европейски директиви за обществените поръчки и защото действащият закон не може да понесе още кръпки.

При приемането на скандалните текстове онзи ден управляващото мнозинство парира критиките с дежурното: това е изискване на еврорективите. От ГЕРБ уверяваха, че правилата на ЕС налагат да се даде възможност и на фирми с лоши досиета да участват в обществените поръчки, за да няма дискриминация. Според гласуваните текстове и осъдени за измами и пране на пари могат да печелят търгове, ако са реабилитирани – стига възложителят да прецени, че това не е проблем.

Изпълнители могат да бъдат дори фирми, чиито шефове или собственици са се опитали да подкупят или излъжат тръжната комисия с неверни данни. По усмотрение ще бъдат допускани и такива, които са се провалили с предишна поръчка и договорът е бил прекратен, гласува мнозинството в парламента с мотива: „Така иска Брюксел“.

Всъщност еврорективите казват съвсем друго – не бива да се допускат до обществени поръчки икономически играчи, които са участвали в престъпни схеми, били са признати за виновни за корупция, за измами, пране на пари, неплащане на данъци и осигуровки и др. Директивата изрично посочва, че всяка държава от ЕС може да предвиди в своето законодателство прескачане на забрани, но само в екстремни случаи, когато се налага спешно действие във важен обществен интерес. Дори са посочени и конкретни случаи – например ако се налага незабавна доставка на ваксина или на аварийно-спасително оборудване.

Българският проект обаче е доста „по-щедър“ към неизрядните и некоректните фирми. Възложителите ще могат да сключват договори с изпълнители, които дължат данъци и осигуровки, но са се разбрали с НАП за разсрочване, отсрочване или задължението им е по акт, който не е влязъл в сила. А последното означава, че фирмата може да е уличена в укриване на ДДС за милиони, но понеже обжалва ревизионния документ, може да бъде избрана, пише в. „Сега“.

„Този парламент е изтъкан от лобита, затова имахме опасения, че може да се прокарат подобни текстове. Ако продължава така, ще вдигнем скандал в ЕК“, заплаши инж. Иван Бойков от Строителната камара по повод даването на широка власт на възложителите да преценяват дали една фирма е ненадеждна и дори има ли риск да извърши следващи нарушения и престъпления (което е работа на съдии и прокурори).

Според Бойков в действащия закон има добър ограничителен текст за участници в търговете, които имат задължения към държава и общини например, а и самата директива е ясно разписана и не може да бъде оправдание за лоши текстове.

Вместо да реши проблеми, новият ЗОП ще затрудни още повече фирмите, ще отвори врати за нови корупционни схеми, ще отприщи лавина от жалби и закъснения на процедури. Това бяха първите коментари на Българската стопанска камара и на Асоциацията на индустриалния капитал (АИКБ). „Новият закон не бива да позволява субективно „тълкуване“ кой може да участва в обществена поръчка и кой не“, подчерта председателят на АИКБ Васил Велев.

burgas-portal.com

✓ АИКБ представи нови възможности за финансиране в Бургас

В Бургас се проведе среща на най-широко представителната организация на работодателите на национално равнище – Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), с представителите на бизнеса от област Бургас.

На срещата присъстваха десетки предприятия от областта, чиито ръководства, заедно с ръководството на АИКБ, дискутираха последните инициативи на АИКБ за подобряване на бизнес климата в България. Председателят на АИКБ г-н Васил Велев, представи актуалните действия на АИКБ през последната година, като отбеляза, че вече 20 години Асоциацията работи непрестанно и неуморно в полза на българския бизнес.

Основните настоящи и бъдещи действия на АИКБ през 2016 г. са насочени към:

Подобряване на бизнес средата и намаляване на административните прегради пред бизнеса;

Ограничаване и превенция на неформалната икономика;

Подобряване на конкурентоспособността на българския бизнес и насърчаване на предприемачеството;

Усъвършенстване на корпоративното управление и развитие на капиталовите пазари;

Подобряване на качеството на услугите от общ икономически интерес, чрез подпомагане дейността на икономическите субекти, предоставящи и развиващи съвременни, качествени и достъпни услуги от общ интерес;

Насърчаване и подпомагане на инвестициите и научно-изследователската и развойна дейност в България;

Развитие на човешките ресурси;

Осигуряване на благоприятна национална и международна среда за подкрепа на малките и средни предприятия в България.

От своя страна представителите на бизнеса от областта представиха основните проблеми на региона и се проведе дискусия във връзка с предприемане на действия за тяхното разрешаване.

Г-жа Диана Грозданчева, старши експерт, Главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“ в Министерство на труда и социалната политика представи възможностите за финансиране на бизнеса по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020, като обърна особено внимание на схемата „Добри и безопасни условия на труд“, която предстои да бъде отворена за кандидатстване съвсем скоро.

Г-н Добрин Иванов, изпълнителен директор на АИКБ, представи възможностите, от които може да се възползва бизнеса, през новия програмен период 2014-2020 г. по оперативните програми „Иновации и конкурентоспособност“ и „Инициатива за малки и средни предприятия“. Г-н Иванов представи и отворената за кандидатстване схема „Подкрепа за внедряване

на иновации в предприятия“ и очакваната да бъде отворена в кратък период схема „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия“.

На представителите от бизнеса бяха разяснени и основните параметри за новия програмен период на ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ и Програмата за развитие на селските райони 2014-2020.

Представителите на бизнеса от област Бургас и ръководството на АИКБ се обединиха около мнението, че заедно с набелязани общи действия за развитие и задълбочаване на сътрудничеството, ще се подобрят възможностите за бизнес партньорство и за формулиране и реализиране на действия за решаването на проблемите от общ интерес, включително подобряване на бизнес средата, инвестиционния климат, развитие на икономиката, насърчаване на заетостта.

След срещата бе проведена и пресконференция, на която бяха представени и пред медиите последните инициативи на АИКБ за подобряване на бизнес климата в България и предстоящите задачи за 2016 г.

Следващата среща на АИКБ с бизнеса ще се проведе на 27 януари 2016 г. в град Габрово.

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник 24 часа

✓ България е 3-а в ЕС по нисък дълг

България е на 3-о място в ЕС по нисък дълг, показват данни, обявени в петък от Евростат. Той е 26,9% от БВП към края на третото тримесечие на 2015 г. По-нисък дял към БВП имат само Естония - 9,8%, и Люксембург - 21,3 на сто. В челото на класацията по висок дълг пък са Гърция - 171% от БВП, Италия - 134,6%, и Португалия - 130,5 на сто.

България е и сред страните, които са отбелязали най-голямо намаление на държавния дълг спрямо второто тримесечие на 2015 г. Той е свит с 1,3% от БВП, като по-добър резултат имат само Ирландия и Италия.

Не така обаче стоят нещата, ако се сравни промяната в дълга за година. Тогава България е на 5-о място в ЕС по нарастване с резултат от 3,6% от БВП. На годишна база правителственият дълг се е увеличил повече само в Словения, Австрия, Кипър и Хърватия.

Българският дълг остава много далеч от средния за ЕС, който е 86% от БВП. Все пак и на евронииво има положителна промяна - намаление от 0,9% за година.

✓ 23 г. плащат пенсия на работниците, 27 г. на военни и полицаи

Почти 23 г. получават пенсия българите, които са работили в масовата трета категория труд. Това показва анализ на Националния осигурителен институт за пенсиите в периода 2000-2014 г.

22,7 г. е средната продължителност на получаване на пенсия от хората, които са работили в масовата трета категория труд през 2014 г., показват данните на осигурителния институт. Спрямо 2000 г. този срок се е увеличил със 7 години.

Четири години по-дълго плаща НОИ пенсия на бившите военни и полицаи, показват още данните на института. Причината е, че те се пенсионират по-рано от работещите българи.

С близо 5 години се е вдигнала възрастта за пенсиониране в периода 2000-2014 г., показват още данните на НОИ. През 2001 г. ефективната възраст за пенсиониране е била 57,2 г. докато през 2014 г. вече е била 61,6 г. С 5 г. се е вдигнала и ефективната възраст за пенсиониране на военни и полицаи, но през 2014 г. те са излизали в пенсия средно с 9 г. по-рано от хората в масовата трета категория.

За 14 години пенсиите са се увеличи над три пъти като среден размер. През 2000 г. средната пенсия е била 95 лв. докато през 2014 г. вече е стигнала 326 лв. В този период обаче е имало няколко преизчисления на пенсиите, включително и старите. В момента, за да бъде направено преизчисление са нужни около 3 млрд. лв., показват сметките на социалното министерство.

Вестник Труд

✓ Нов механизъм за начисляване на ДДС

Принципът за обратното начисляване на ДДС за всички доставки на стоки и услуги на стойност над 10 хил. евро скоро може да заработи у нас. Ако това се случи, отговорността за начисляването и внасянето на данъка за подобни сделки ще се носи не от продавача, а от купувача.

Това стана ясно след последното заседание на Съвета на Европейския съюз по икономическите и финансовите въпроси (ЕКОФИН). Тогава страната ни се включи към групата на Чехия, Австрия и Словакия в искането за дерогация от Директивата за прилагане на обратно начисляване към всички местни доставки на стоки и услуги на стойност над 10 хил. евро. Целта на нормативната промяна е по-успешното избягване на данъчни измами.

И в момента този режим се прилага у нас, но само за сделки за зърно и метални отпадъци. Очаква се да има решение в средата на март 2016 г.

✓ Депутати видяха още корупция в Закона за обществените поръчки

Новият Закон за обществените поръчки създава корупционни практики според депутати от ГЕРБ и БСП. Вчера парламентът гласува част от текстовете в него на второ четене. Спор възникна около правото на комисиите, които определят победители в търговете, да решават дали участниците в наддаването са надеждни.

Според Методи Андреев от ГЕРБ „не може годността за упражняване на професионалната дейност да се оценява от възложителите на поръчките“.

„Има един приет в нашето законодателство термин. Този термин аз съм го предложил и той е „правоспособност“.

Едно лице, за да упражнява дадена професионална дейност, трябва да има две много важни изисквания - документ за съответно образование и да бъде част от съответната професионална общност“, обясни Андреев.

От думите му стана ясно, че са правени поправки в закона между двете му четения и първоначалният текст се различава от внесения сега в пленарната зала.

В момента в закона не съществува понятието „надеждност“ на участниците. От конкурсите се отстраняват осъждани лица и тези, които имат дългове към държавни институции.

Промяната дава шанс на изпълнителите да докажат своята надеждност чрез съдебни решения и други документи.

[Вестник Капитал Daily](#)

✓ Бизнес активността в еврозоната на най-ниско ниво от година

Натрупаните поръчки осигуряват стабилен ръст на заетостта

Бизнес активността в еврозоната е продължила да расте през януари, но с най-бавния темп от близо една година. Натрупаните поръчки на фирмите обаче водят до стабилно подобрение на заетостта, а спадът в цените на петрола осигурява повече свободни средства за бизнеса и домакинствата.

Съставният индекс на мениджърските поръчки (PMI), който се счита за добър показател за икономическия растеж, е спаднал до 53.5 пункта, спрямо 54.3 през декември. Макар индексът да остава значително над нивото от 50 пункта, разделящо свиването от растежа, това е най-слабият резултат от февруари 2015 г.

Сектор на услугите

Общото подобрение на активността се дължи най-вече на сектора на услугите, който отговаря за по-голямата част от икономиката на региона. Там обаче също се наблюдава забавяне. PMI индексът на този сектор е спаднал до 12-месечно дъно от 53.6 пункта, спрямо 54.2 предишния месец. Тенденцията на забавяне се вижда и в производствения сектор, където PMI индексът е намалал до тримесечно дъно от 52.3 пункта.

Благодарение на нарастващите поръчки и в двата сектора обаче компаниите са продължили да наемат нови служители. Подиндексът на заетостта остава на най-високото ниво от четири и половина години, достигнато през декември. Подобрението личи особено в сектора на услугите, където създаването на нови работни места е достигнало темпове, виждани само веднъж след кризата от 2008 г. Показателят за очакванията за бъдещото развитие на мениджърите от сектора е достигнал най-високото ниво от май 2011 г., което показва, че положителната тенденция при заетостта вероятно ще се задържи.

Бизнесът и в двата сектора е бил облагодетелстван от ниските цени на петрола. Това е позволило понижаване на средните цени за потребителите с най-силния темп от десет месеца. Тези данни носят добри и лоши новини за Европейската централна банка. От една страна, те свидетелстват за стабилно икономическо възстановяване, но от друга - правят още по-трудно постигането на заложената цел инфлацията в региона да бъде повишена до нива от близо 2%.

Германски двигател

Основният източник на растеж за еврозоната е продължила да бъде германската икономика, макар че там също има известно забавяне и активността в производството и услугите е нараснала с най-ниския темп от три месеца. Макар да е спаднал спрямо декември, темпът на наемане на нови служители в страната остава близо до четиригодишен връх. Същевременно във втората най-голяма европейска икономика е Франция, активността се подобрява минимално, като в производствения сектор дори се наблюдава стагнация.

"Забавянето на ръста на активността в началото на 2016 г. е разочарование, но не е изненадващо на фона на несигурността, идваща от финансовите пазари", коментира Крис Уислямсън, главен икономист в изготвящата PMI индекса фирма Markit. "Ще е грешка на тези данни да се гледа твърде негативно. Те сочат към стабилен икономически растеж от 0.3-0.4% през първото тримесечие", добавя той.

✓ ЕИБ: Европа трябва да наблегне на иновациите и технологиите

Икономическият успех на Стария континент ще зависи от способността му да прави нововъведения

Икономическият успех на Европа зависи от способността ѝ да прави нововъведения и да завърши своя единен пазар. Това са заключенията от изследване на икономисти от Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), озаглавено "Да върнем конкурентоспособността на ЕС" и представено на Световния икономически форум в Давос, завършил в края на миналата седмица.

Документът призовава Европа да застане начело на глобалните иновации, както и за решителни мерки от страна на политиците, инвеститорите и частния сектор за стимулиране на европейската конкурентоспособност, което да доведе до по-високи нива на продуктивност, заетост и просперитет. Според ЕИБ ефектите от финансовата криза са влошили структурните слабости и са допринесли за появата на икономически и политически трудности, които трябва да бъдат взети под внимание. Това става още по-належащо предвид безпрецедентната миграционна криза, която вероятно ще продължи и в бъдеще.

Необходима промяна

"Ако някой се е чудил защо Европа се нуждае от интеграция, отговорът се крие в степента на трудностите, пред които сме изправени. Нито една отделна европейска страна не може да се справи сама. Европа все още има силна основа в науката и някои индустриални технологии, но рискуваме да изпуснем кораба в технологичната сферата на следващата индустриална революция. Европейската инвестиционна банка е отдадена на засилване на конкурентоспособността чрез значителни и безпрецедентни нива на финансиране на иновациите и чрез Европейския фонд за стратегически инвестиции", заяви в Давос президентът на ЕИБ Вернер Хойер.

Той допълни, че, за да се заздравят, европейската икономика трябва да бъде в първите редици на глобалните иновации. "Но инвестициите в днешните нововъведения са смислени, ако могат да разчитат на достъп до по-широк интегриран пазар и на една развита дигитална инфраструктура. Пазарната интеграция е гръбнакът на европейския просперитет", казва Хойер. По думите му изследването ясно показва обезпокоителните размери на пропастта в иновациите между ЕС и САЩ особено във водещите технологии, като дигиталните и биотехнологиите. "Време е да приемем спешната нужда да поправим десетилетията на по-малко разходи в областта на иновациите", посочва Хойер.

ЕИБ е на челно място във финансирането на иновациите с 18.7 млрд. евро за миналата година в сравнение с под 10 млрд. евро през 2008 г. Но изследването показва, че Европа все още се нуждае от допълнителни 130 млрд. евро на година, за да постигне целта на ЕС за инвестиране на 3% от БВП в сферата на изследванията и развитието. Необходими са и 90 млрд. евро на година, за да бъде континентът в час с напредналите производствени технологии. Още 35 млрд. евро на година пък са нужни, за да се достигне американското финансиране за рисков капитал.

Дългосрочни инвестиции

Докладът "Да върнем конкурентоспособността на ЕС" изследва пропуските в инвестирането и важността на единния пазар. Той се фокусира върху ключови сфери, които изискват дългосрочни инвестиции и са жизненоважни за европейския просперитет. Освен това набелязва стратегически приоритети и показва защо са необходими действия на европейско ниво за възраждане на дългосрочните инвестиции в ЕС, които ще стимулират конкурентоспособността.

Изследването показва, че подобряването на т.нар. среда за иновации е основно предизвикателство за Европа. В тази сфера ЕС се справя по-лошо от САЩ, Япония и Южна Корея, като по отношение на САЩ най-много изостава в разходите на компаниите за изследвания и развитие. През последните години европейските постижения в сферата на иновациите са подкопани от три фактора – бавното възстановяване от кризата, увеличаващата се конкуренция на развиващите се икономики и засилването на американските политики, насочени към възвръщане на лидерските позиции.

Докладът алармира, че ако сегашните тенденции се запазят, европейската икономика ще се сблъска с недостиг на висококвалифицирани работници от порядъка на 5-8 млн. души през 2020 г.

✓ Какъв ще е икономическият ефект от бежанците

По оценки на МВФ през 2016 г. публичните разходи в ЕС заради бежанците ще се увеличат с 0.19% от БВП

Политиката на отворени врати на Германия към бежанците започна да се променя. През миналата седмица 44 депутати изпратиха писмо до Ангела Меркел, в което се опасяват, че "страната скоро ще бъде завладяна", пише в последния си брой сп. Economist. През 2015 г. в Германия пристигнаха 1.1 млн. души, търсещи убежище. А други може би вече са на път: по данни на различни хуманитарни организации 8 млн. души в Сирия са принудително разселени в страната, а други 4 млн. са избягали в съседни държави. Проблемите

Чисто човешката страна на проблема изисква от богатите страни да приемат бежанците, без значение как това ще се отрази на икономиката им. Един от страховете е, че имигрантите ще подбият пазара на труда и ще се стигне до намаляване на минималната заплата. Другият е, че ще се окажат сериозен проблем за социалните системи на държавите.

Най-големият риск е за нискоквалифицираните работници и вече пристигналите имигранти, тъй като най-лесно могат да бъдат заместени от новодошлите. И въпреки това последиците за бюджета на приемащата страна са спорни. Скорошно проучване на университета в Оксфорд и Bank of England показва, че увеличаването на дела на имигрантите с 10% в нископлатени професии като чистачите например намалява заплата само с 2%.

Това дори може да има положителен ефект. Изследване за бежанците в Дания за периода 1991 г. - 2008 г. установява, че те са изместили зле образованите местни жители от нископлатените позиции. Вместо да разчитат на социални помощи обаче, останалите без работа са се ориентирали към позиции, които не разчитат толкова много на физическия труд, в някои случаи дори срещу по-високо заплащане.

Трудни оценки

Оценките за финансовото измерение на бежанската криза са трудни. По данни на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) приносът на имигрантите към брутният вътрешен продукт на държавите членки е около 0.35% в периода 2007 - 2009 г. Но досегашният опит с мигрантите може да не е приложим, когато се изчисляват ефектите от настоящата криза. В миналото имигрантите бяха финансово бреме за Германия отчасти защото много от тях бяха пенсионери, което автоматично означаваше натиск върху социалната система. Но сега повечето от търсещите убежище са млади и току-що влизат на трудовия пазар.

Освен това има разлика между бежанци и други законни имигранти. Нов доклад на Международния валутен фонд (МВФ) стига до извода, че вероятността имигранти от Афганистан, Еритрея, Иран, Ирак, Сомалия, Сирия и страни от бивша Югославия, които са се установили в ЕС преди по-малко от 6 години, да разчитат на социални помощи като основен източник на доходи е 17% по-голяма спрямо търсещите убежище от други страни. Освен това шансовете на мигрантите от посочените по-горе страни да бъдат наети са с 15% по-малки. Колкото повече време са прекарвали бежанците в ЕС, толкова повече тази разлика намалява, но въпреки това пропастта остава дори и за онези, които са влезли в Европа преди повече от 20 години.

Всичко това означава, че трябва да мине време, преди мигрантите да започнат да връщат в данъци повече от това, което получават от държавата като помощ. Проучване за бежанците в Австралия открива, че 15-20 години след като са пристигнали, те продължават да плащат данъци, които са по-малки от социалните помощи.

Квалификацията

Разбира се, ситуацията в Европа може да е различна. Няма точни данни какъв е образователният ценз на новопристигащите, но има индикации, че са относително квалифицирани. Но като се има предвид, че повечето европейски държави разпределят приходите от богатите към бедните, това означава, че докато мигрантите са с по-малки доходи от средните за дадена нация, те ще продължават да получават помощи.

По оценки на МВФ през 2016 г. публичните разходи в ЕС заради бежанците ще се увеличат с 0.19% от БВП, като за Германия прогнозата е 0.35%. Това ще увеличи дълговете на страните и поради високата безработица сред имигрантите ще нараснат и общите нива на незааетост. Щом бъдат интегрирани, се очаква бежанците да заработват 0.1% от БВП за ЕС като цяло и 0.3% за Германия. Очаква се и имигрантската вълна да помогне поне малко за намаляването на разходите на държавата за пенсии, тъй като повечето от новопристигащите са млади хора.

Изданието отбелязва, че всички тези изчисления не са окончателни и много зависи от това още колко души, желаещи убежище, ще пристигнат в ЕС тази година, колко бързо ще бъдат обработени техните молби и за колко време ще успеят да си намерят работа. Националните правителства могат да облекчат негативните финансови ефекти, като ускорят всички тези стъпки.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Пускат пилотно €60 млн. от Брюксел за иновации

Достъп до средства от ЕС имат и стартиращи фирми без история

Максималният размер на един проект е 1,5 млн. лв.

2016 г. да мине под знака на иновациите, си пожела министърът на икономиката Божидар Лукарски. С новата ОП "Иновации и конкурентоспособност" се отделят средства специално за внедряване на иновативни технологии и продукти в българските фирми. "Ще се опитаме да създадем и в малкия и среден бизнес насоченост към високотехнологичните производства, чийто краен продукт е с висока добавена стойност", заяви наскоро министър Лукарски. Според него България има потенциал да се превърне в притегателен център за инвестиции във високотехнологични производства.

До 4 април Министерството на икономиката приема проектни предложения на бизнеса за финансиране на дейности, свързани с внедряване на иновативни технологии и продукти. Процедурата по новата ОП "Иновации и конкурентоспособност" беше открита точно преди Коледа и е с бюджет от 50 млн. евро. По нея може да кандидатстват компании от 4-те сектора, определени за приоритетни в Иновационната стратегия за интелигентна специализация - мехатроника и чисти технологии, ИТК и информатика, индустрия за здравословен живот и биотехнологии и нови технологии в креативни и рекреативни индустрии. Друго изискване към кандидатите е да имат приключени поне три последователни финансови години. Схемата е отворена както за малки и средни, така и за големи компании.

Безвъзмездната помощ се отпуска за закупуване на ново оборудване, необходимо за внедряване на иновативния продукт, за придобиване на права по интелектуална собственост, за придобиване или разработване на специализиран софтуер и консултантски услуги в подкрепа на иновациите, включително ползването на лаборатории и тестове за изпитване.

"Добрата новина е, че този път предлагаме комбиниран режим за държавни помощи за малки и средни предприятия, като всеки бенефициент може да избере най-благоприятния за него вариант или да се комбинират", разясни за "Стандарт" Ивелина Пенева, главен директор "Европейски фондове за конкурентоспособност" в Министерството на икономиката. Това означава, че ако фирмите бенефициенти на безвъзмездната помощ са от икономически най-развития регион в страната - Югозападния, и за тях не е благоприятно да използват режима, по който компаниите от другите по-слабо развити региони ползват по-благоприятни условия, те може да предпочетат режима на минимална държавна помощ. Така ще получат безвъзмездно 90% от максималната помощ от 200 000 евро за инвестиции и допълнителни 200 000 евро за 90% от стойността на свързаните с това услуги. (В противен случай фирмите от Югозападния регион биха получили безвъзмездна помощ за инвестиции само от 25%, ако са големи, 35%, ако са средни, и 45%, ако са микро и малки предприятия).

От общия бюджет от 50 млн. евро за участие на големи предприятия са определени 20 млн. евро. В случая максималният размер на един проект може да бъде 1,5 млн. лв., докато най-голямата сума, която може да получат малки или средни фирми е 1 млн. лв.

"Процедурата за внедряване на иновации в тази оперативна програма се прилага за първи път и тя се смята за пилотна. Очакваме голям интерес от бизнеса и на базата на постъпилите проекти в края на 2016 г. планираме да пуснем нова процедура за иновации", обясни Пенева.

Условия за получаване на финансиране по програмата е внедрената иновация да е собствена разработка или чрез придобити интелектуални права. Комисията по оценката на проекти задължително ще изследва дали един проект е технически осъществим. Фирмите, които кандидатстват с вече защитени патенти по проектите си, ще получават бонус точки при оценката.

В края на януари се очаква да стартира процедура за разработване на иновации от стартиращи фирми, създадени преди по-малко от три години. Определената сума е 10 млн. евро. "Тези фирми са доста по-различни, повечето от тях имат само една идея и млад, ентузиазирани екип, но са без опит и никаква финансова история. Може да бъдат създадени буквално ден преди представянето на проектното си предложение за кандидатстване", коментира Ивелина Пенева. Тя признава, че Министерството на икономиката поема риск като предлага безвъзмездна помощ на такива фирми, но все пак рискът си заслужава в преследването на целта да се подпомагат иновативни бизнес идеи, които водят до производства на продукти

с висока добавена стойност. Схемата за стартиращите компании обаче е само за разработване на иновации, а не за внедряване. Безвъзмездната помощ ще бъде 90% от стойността на проекта, а останалите 10% трябва да бъдат осигурени от предприемачите. Максималният размер на гранта е 200 000 евро, с които може да бъде финансирано извършването на приложни научни изследвания, тествания, изпитвания, измервания, създаване на програмни методики за разработване на иновационни продукти, проучвания и прилагане на резултати от научните изследвания, ноу-хау, непатентовани открития. Покриват се и разходите за придобиване и защита на права по интелектуална собственост на национално и на международно ниво. Стартиращи компании може да получат финансиране и за разработване на икономическа и финансово-техническа оценка на разработвания продукт, пазарни анализи, маркетингови планове, организиране на промоционални събития в България, свързани с продукта. "По предварителни проучвания има заявен голям интерес от стартиращи предприятия към тази схема", заяви Пенева. Целта е да бъдат финансирани по-практически ориентирани иновации, които да дават ефект върху националната икономика, допълни тя.

До 1,5 млн. лева за енергийна ефективност

До края на януари ще бъде пусната процедура за повишаване на енергийната ефективност в микро, малки и средни предприятия в размер на 90 млн. евро. Минималният размер на помощта е 50 000 лв., а максималният - 1,5 млн. лв. През октомври пък е планирано да стартира процедура, която да насърчи енергийната ефективност в големите предприятия. Тя е с бюджет от 50 млн. евро.

Специфичното за тези две процедури е, че ще се финансират само дейности, които са в резултат на препоръки, дадени от предварително енергийно обследване на предприятията. Това означава кандидатите да представят наред с проектите си и положително становище на Агенцията за устойчиво енергийно развитие върху докладите за енергийно обследване на одиторите. Заради по-сложната процедура срокът за кандидатстване с проекти за енергийна ефективност ще бъде удължен на 5 месеца.

От участие в схемата за енергийна ефективност са изключени фирмите от секторите услуги и търговия за разлика от предходния програмен период.

Гаранции за 102 млн. евро осигуряват евтини кредити

От новата ОП "Иновации и конкурентоспособност" са отделени 102 млн. евро като финансов инструмент за нисколихвено кредитиране на проекти на малки и средни предприятия. Средствата са извадени в отделна програма, наречена Инициатива "Малки и средни предприятия", която ще се управлява от Европейския инвестиционен фонд. По тази програма няма да се изисква национално съфинансиране и на бизнеса ще се предлага само един финансов инструмент - гаранции по кредити без таван на загубите в кредитния портфейл. Очакваният старт на инициативата е средата на 2016 г., като до тогава трябва да се сключи споразумение с ЕИФ, а той да избере финансовите посредници, от които се чакат условията за кредитиране на различни проекти за развитие на малки и средни предприятия. Така много от фирмите ще може да съчетаят безвъзмездната помощ по отделните оперативни програми с последващо кредитиране при по-облекчени условия по отношение на лихвите и обезпеченията, за да постигнат по-устойчиво развитие на проектите си.

Какво предстои през 2016 г.?

Февруари

До 8 февруари Министерството на икономиката ще обяви одобрените проекти по третия транш на схемата за технологично обновление на малките и средните фирми. Те са от сектора на интензивните на знание услуги. Броят на подадените проекти е 203. Кандидатите от Северозападния регион ще ползват бонус точки при оценката на проектите.

Май

През май се отваря схема за 30 млн. лв., с които да бъде подкрепено развитието и укрепването на управленския капацитет в малки и средни предприятия и да се насърчи използването на информационно-комуникационните технологии в тези предприятия. По тази процедура те ще могат да финансират дейности, свързани с разработване и внедряване на системи за управление на качеството, трансфер на добри производствени практики, реинженеринг на процеси, въвеждане на ИКТ-системи за управление на бизнеса.

Юли

През юли се предвижда откриването на процедура за предоставяне на подкрепа за създаване и развитие на клъстерите в България като фактор за повишаване на конкурентоспособността на предприятията. Предвиденият бюджет е 20 млн. евро.

✓ 15 000 гръцки фирми работят в България

Само 1800 от компаниите имат оборот над 100 хил. лв. за година

15 500 гръцки фирми са регистрирани в България към края на миналата година. А към 31 декември 2014 г. броят им е 10 533, сочат данните на Националния статистически институт. Явно през изминалата година действително се наблюдава тенденция за прехвърляне на гръцки фирми към България, като техният брой се увеличава с близо 50%. Но преобладаващата част от тези фирми имат минимален оборот и дори нямат наети служители. Просто много гръци регистрират фирми в България, за да си открият банкови сметки. Само 1800 от гръцките фирми в България имат оборот над 100 хил. лв. за 2014 г., а едва 427 от тях са с оборот над 1 млн. лв. От гръцкото Сдружение за търговия на дребно (ESEE) обаче твърдят, че само за няколко месеца - от лятото на миналата година насам, над 60 000 гръцки фирми са потърсили убежище в България. Макар Гърция да има ключови инвестиции в банковата система в България и в металургичната ни индустрия, реалните данни показват, че у нас работят много по-малко компании от южната ни съседка от посочваните от ESEE. Важна подробност е, че от регистрираните в България 10 533 фирми в края на 2014 г., 9163 нямат нает нито един служител, а 5872 нямат никакви приходи. Това доказва, че са регистрирани само за да може собственикът им да си открие

банкова сметка в България. Само 39 гръцки компании в България имат над 100 служители. Но десетина от тях са много големи дружества с по над 1000 служители - банки, производствени предприятия и търговски компании.

В България има и 222 средно големи гръцки фирми, в които работят между 10 и 99 души.

Наскоро гръцкият вестник "Катимерини" обаче написа, че за няколко месеца десетки хиляди гръцки предприемачи са поискали да получат данъчна регистрация в България. Много фирми се опитват да се измъкнат от хватките на невероятната бюрокрация и икономическата несигурност, написа "Катимерини". "Данъчните закони се променят постоянно, което затруднява бизнеса", коментира наскоро и Ана Зилаку, говорителка на бизнес мрежата Endeavour Greece, пред "Дойче веле". Явно заради проблемите в Гърция се прави опит да се насажда отрицателно мнение към ниските данъци и подобрите условия за бизнес в България, коментират представители на гръцки компании, които работят в България. В резултат на тези настроения през миналата година Гърция направи опит да въведе данък от 26% върху всички сделки с България, но налогът не срещна подкрепа от страна на Европейската комисия. Тиражирането на неверни данни за работата на гръцките фирми в България може да доведе до нови идеи за подобни рестриктивни мерки, коментира за "Стандарт" Минко Герджиков, изпълнителен директор на Гръцкия бизнес съвет в България. Което няма да е от полза нито за бюджетите на двете страни, нито за гръцкия и българския бизнес, допълни той.

[Вестник Сега](#)

✓ Делян Добрев обеща облекчения за част от бизнеса за зелената енергия

Част от бизнеса ще бъде облекчен с 85% от плащането за зелена енергия. Това заяви вчера пред БНР депутатът от ГЕРБ и председател на парламентарната комисия по енергетика Делян Добрев. Става въпрос за предприятия, които имат висока консумация на електроенергия. За тях ще бъде намалена така наречената такса за задължения към обществото. Това обаче може да стане само ако Европейската комисия одобри предлаганата от страната ни държавна помощ за фирмите.

С цените, одобрени от КЕВР от август миналата година, таксата задължение към обществото за бизнеса се увеличи над два пъти. Последваха серия протести на работодателските организации, които заплашиха и със спиране на производства. Те очакват окончателно решение на проблема до края на този месец.

"Наредбата е готова. Там има критерии, които зависят от консумацията на предприятията, от тяхната енергоемкост. Тези критерии не са измислени от българското правителство, а са на база на директиви на ЕК за това кои предприятия подлежат на такава държавна помощ и кои не. Съобразявайки се с европейските регламенти, нашето правителство е изготвило наредба, но за съжаление тя все още не е нотифицирана, за да може бизнесът да започне да плаща по-малката цена за енергия", каза Добрев. Според него няма значение кога ЕК ще одобри наредбата, тъй като тя ще започне да работи със стара дата - от 1 август 2015 г. Бизнесът, който има право да се ползва от наредбата, ще получи обратно надплатените средства, допълни депутатът. Той обаче не коментира, че от новите правила са засегнати и средни и малки фирми, които не се включват в обхвата на наредбата.

От 800 млн. лв. загуба през 2014 г. НЕК в момента е на печалба. Най-важното е, че реформата в енергетиката, по мое мнение, на 70-80% се е случила и ние вече берем плодовете от това, че секторът е почти изцяло реформиран, каза още Делян Добрев. Стартиралата тези дни енергийна борса със сигурност не е платформата, на която ще се търгува цялото количество електроенергия. Необходимо е в максимално кратки срокове, в следващите няколко месеца, да тръгне и втора платформа за търговия на енергия - тази, на която ще се търгува енергията по двустранните договори и която е по-важна, коментира той.

✓ България е шампион на ЕС по тежест на акцизи и ДДС

Отказът от динамична данъчна политика не доведе до икономически растеж и до скок на потреблението

Има ли нужда и потенциал за увеличаване на данъчните ставки в ЕС и особено в България, без това да се отрази негативно на растежа? Какви са основните предизвикателства пред данъчните системи на страните членки и доколко остро стоят те? Кои данъци могат да бъдат повишени и колко?

Отговор на тези въпроси търси ежегодният доклад на ЕК за данъчните реформи, предприемани от страните членки. В него България засега е почти незабележима по две основни причини - ниското ниво на дълга и ниският подоходен и корпоративен данък. Част от данните обаче дават сериозен повод за размисъл. Какво показва сравнението?

България и Румъния са страните в ЕС с най-нисък дял на приходи от данъци и осигуровки като процент от БВП. Като нови страни членки те са далеч от средното ниво на отчитани данъчни постъпления в съюза. Срещу по-ниските постъпления, включително от данъци, стоят и по-ниски общи разходи и дефицити. Страната ни е абсолютен лидер в ЕС и по тежест на косвените данъци в общия данъчен "микс". У нас данъците върху потреблението - ДДС и акцизи, формират 52% от общите данъчноосигурителни приходи - рекорд в ЕС, където средното ниво е 34%. Такива са данните за 2014 г., но картината не се е променяла през последните няколко години. В същото време отчитаме едни от най-ниските нива на облагане на печалби и доходи.

Пасивната данъчна политика на България след въвеждането на плоските ставки от 10% за личните и фирмените доходи през 2008 г. изпква ярко на фона на сериозната динамика в ЕС по време на кризата. В синхрон с тази "неутралност" е и отказът от прилагане на намалени ставки по ДДС. Въвеждането на нови данъчни облекчения в България е рядкост на фона на редица преференции, приемани от страните в ЕС в опит да парират тежестта на кризата, и това е разбираемо - нивата на пряко облагане наистина са много ниски и в сравнителните анализи България е сред отличниците по дял на облагане на труда и капитала.

На този фон - отказ от диференциране на ДДС и поддържане на плоския данък, финансовото министерство и данъчната администрация непрекъснато търсят начини за допълнителни приходи в посока разширяване на облагаемата база, каквато

е и европейската практика. Уви, в тази посока през годините се редуваха екзотични предложения, като данък лукс, данък градинка, данък колиба, а тази година - и промените за ДДС при фирмените стоки за лично ползване. Всички тези идеи бяха съпроводени с бурни скандали, плахите надежди за извънредни постъпления се изпариха и до съществени промени не се стигна.

Данъчната екзотика почти винаги измества на заден план сериозния разговор за слабите места в работата на приходните агенции. Изключително рядко се повдига и темата за промяна на философията на данъчната система, като тя обикновено се свързва с дежурното предложение на опозиционната БСП за връщане към прогресивно подоходно облагане. Финансовото министерство загадъчно мълчи. Но няколко дни министър Владислав Горанов предупреди, че ако продължаваме да трупаме дефицити и дългове, ще трябва да променим и данъците. За нужда от промяна на данъчната система заговори и лабораторията за оценка на риска на бившия премиер Иван Костов. В какъв контекст и с какви аргументи се поставя темата и доколко статистиката потвърждава опасенията?

Изготвяните годишни анализи от Европейската комисия за предприеманите от страните членки данъчни реформи дават еднозначен отговор на въпроса защо темата за по-резки данъчни промени у нас не се поставя остро. Страната ни продължава да е с ниско ниво на дълга и относително устойчиви публични финанси. При липса на сериозен риск пред устойчивостта на системата да се настоява за промяна на данъчна система, при това в посока вдигане на данъци, на пръв поглед звучи налудничаво.

Въпросът е докога нивото на дълга ще бъде поносимо и от кой момент нататък неговото обслужване ще натези прекомерно. Тоест докога бюджетът може да си позволи да трупа дефицити. Като критично за България ниво на дълга през годините различни макроикономисти сочат прага от 30% от БВП, към който България се доближава. Към 1 декември държавният дълг възлизаше на 27.2% от БВП.

Министър Горанов преди дни размаха тази тема като плашило пред енергийните лобита, които настояват бюджетът да поеме дълга на енергийния сектор. Но разговорът всъщност е по-широк и Горанов не дава знак да желае да го води в момента. На фона на постоянно генерираните дефицити и неуспешните опит за свиване на разходите и отказа от реформи вдигането на данъци може да се окаже единствена алтернатива. Тук прогресивното облагане не е единствената възможност - може да се вдига и самата ставка при плосък данък, както изтъкват отделни анализатори. Според финансовия министър това не може да се случи скоро и приходите ще са достатъчни, за да издържат разходите на държавата. Това твърдение засега остава оптимистично - висящо, неподкрепено с числа и анализ.

Според бившия премиер Иван Костов основният проблем е в сериозната тежест на непреките данъци у нас в общите данъчноосигурителни постъпления. Той смята, че приходите от ДДС и акцизи не са стабилна основа, върху която да се крепи данъчната система, защото са прекалено тясно обвързани с икономическия цикъл и не отчитат тенденции като застаряването на нацията. Ниските ставки на корпоративен и подоходен данък не успяха да стимулират инвестициите и потреблението, счита Костов. Според него трябва да се въведат прогресивни ставки и за бизнеса, и за гражданите и да се мисли евентуално за намаление на ДДС. За преминаване към прогресивно облагане през 2012 г. заговори и бившият финансов министър Симеон Дянков. БСП гледа на плоския данък през призмата за справедливостта на облагането и налагането на една и съща данъчна тежест и върху бедни, и върху богати.

Властта очевидно не желае да води този разговор, дори да опровергае подобни гласове. Няма особено желание да се анализира и събираемостта на съществуващите данъци. Ако България ще е пасивна в данъчните промени, трябва да се опита да постигне максималното при сегашните нива на налозите. А това не се случва, данъчната администрация не работи достатъчно добре. Това се изтъква и от Брюксел. Къде точно е София на фона на данъчните тенденции в ЕС?

МАКСИМАЛНИ СТАВКИ НА КОРПОРАТИВНИЯ ДАΝЪК *

Държава	2009	2015
България	10	10
Гърция	35	29
Испания	30	28
Хърватска	20	20
Кипър	10	12,5
Латвия	15	15
Литва	20	15
Унгария	21,3	20,6
Румъния	16	16
Словения	21	17
Словакия	19	22
Великобритания	28	20
Финландия	26	20

Списъкът не е изчерпателен

МАКСИМАЛНИ СТАВКИ ВЪРХУ ДОХОДИТЕ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА, %, *

Държава	2009	2015
България	10	10
Чехия	15	22*
Ирландия	46	48
Испания	43	46
Гърция	40	48
Португалия	42	56,5
Словения	41	50
Румъния	16	16 **
Словакия	19	25
Естония	21	20***
Унгария	40	16****
Латвия	23	23*****
Литва	15	15%

Списъкът не е изчерпателен

* Чехия прилага плосък данък от 15% плюс 7% солидарна добавка върху доходи, надхвърлящи 4 пъти средната заплата

** Румъния прилага плосък данък

*** Естония прилага плосък данък

**** Латвия прилага плосък данък

***** Унгария въвежда плосък данък от 16% през 2011 г.

**Държави в ЕС с най-нисък дял
на постъпленията
от данъци и осигуровки
като % от БВП***

Държава	2009	2014
1. Румъния	27	27,7
2. България	27,2	27,8
3. Литва	30,6	28
4. Латвия	27,5	29,2
5. Ирландия	29	30,5

**Държави в ЕС с най-висок дял
на постъпленията
от данъци и осигуровки
като % от БВП***

Държава	2009	2014
1. Дания	46,5	50,8
2. Белгия	45,2	47,9
3. Франция	43,9	47,9
4. Финландия	41,1	44
5. Австрия	42	43,8
ЕС-28	38,5	40

* Подреждането е спрямо данните за 2014 г.

Държави от ЕС с най-ниски/най-високи постъпления от данъци и осигуровки

Структура на данъчните постъпления, % от БВП, 2014 г., Евростат						
	Данъци върху производството и вноса	в т.ч. ДДС	Данъци върху доходите и богатството	в т.ч. физически лица	бизнес	Нето социални осигуровки
ЕС	13.6	7	12.8	9.4	2.4	13.4
България	14.5	8.9	5.3	3.1	2	7.7
Чехия	12.1	7.5	7.2	3.8	3.4	14.8
Германия	10.9	7	11.9	8.9	2.4	16.5
Естония	13.9	8.6	7.4	5.7	1.7	11.1
Хърватска	18.8	12.5	6.1	3.9	1.8	11.8
Латвия	12.7	7.6	7.8	5.9	1.5	8.7
Литва	11.5	7.6	5.1	3.6	1.4	11.5
Румъния	12.9	7.8	6.2	3.5	2.2	8.6
Словения	15.1	8.5	7.2	5	1.4	14.6
Словакия	10.8	6.6	6.8	3	3.2	13.6
Австрия	14.6	7.7	13.7	10.5	2.2	15.4

Структура на данъчните постъпления

Европа търси начин да облекчи работещите и да насърчи растежа

Страната ни е една от общо три държави, увеличили данъчното бреме върху труда през 2015 г.

В последните 5 години в ЕС данъчните постъпления - и от преки, и от непреки данъци, се увеличават, за разлика от постъпленията от осигуровки, при които тенденцията е за намаление до нивата от 2011 г. След период на увеличаване на ставките на подоходния данък страните от ЕС се опитват да намалят тежестта върху облагането на труда и да го пренасочат към по-щадящи към растежа данъци. В опит да постигнат това през 2015 г. 9 държави са намалили общото ниво на облагане на труда чрез приемане на мерки към точно определени групи. България също попада в този списък заради въведеното данъчно облекчение за семейства с деца (право за приспадане на 200 лв. от данъчната основа). Хърватска и Великобритания са взели решение да намалят социалните осигуровки на млади работници с цел борба с младежката безработица, а Италия освобождава от осигуровки работодателите за период от 3 години, ако са наели млади работници през 2015 г. Към облекчаване на данъчната тежест върху труда са прибегнали и няколко държави с плосък данък, който в същността си натоварва с голяма тежест нискодоходните групи, се изтъква в доклада. Румъния е намалила от края на 2014 г. осигуровките с 5%, Латвия е намалила ставката на плоския данък от 24 на 23% от 2015 г., Унгария от 2016 г. облага доходите с 15%, вместо досегашните 16%.

На този фон България изпъква като една от малкото страни, предприела мерки и в обратна посока. Страната ни се сочи като една от общо три държави, увеличили данъчното бреме върху труда през 2015 г. заради взетите от парламента решения да отмени данъчното облекчение за хората с минимални заплати. Посочени са и отмененото намаление на данъка върху лихви от депозити, както и вдигането на минималния и максималния осигурителен доход. При тези данъчни отстъпления мнозинството изтъкна дежурната причина - наличието на плосък данък с ниска ставка и стремежът социалната политика да се реализира през разходната част на бюджета. И с отпадането на тези преференции обаче нивото на облагане на труда у нас остава ниско в сравнение с други страни от ЕС.

Стимули за инвестициите

След период на намаляване на ставките на корпоративния данък в ЕС от 2014 до 2015 г. е налице забавяне на тази динамика. Вместо корекции в нивата на облагане, държавите членки се стремят едновременно да стеснят данъчната основа с цел стимулиране на инвестициите и в същото време да ограничат максимално възможността за избягване на облагането.

Една от тенденциите е да се дават стимули за развойна дейност и за задържане на научния персонал. Такива мерки е предприела Швеция, която намали осигуровките, дължими от работодателите на научен персонал. Италия въведе данъчни отстъпки за наемане на висококвалифициран персонал в научна и развойна дейност.

Сред интересните промени, насочени към малкия и среден бизнес, е ревизирият данък върху доходите на микропредприятията в Румъния. За тях до 2016 г. се е прилагал 3% данък. Вече е в сила диференцирана ставка от 1 до 3% съобразно броя на наетите лица. 1% данък важи и за нови компании, чиито собственици не са имали акции в други компании.

България отново има извинение за отсъствието от списъците с нововъведени мерки по линия на облагането на фирмите - ниският корпоративен данък и наличните и в момента данъчни облекчения. В списъка с привилегии е пълното освобождаване от корпоративен данък за предприятия, работещи в общини с висока безработица, преотстъпването на корпоративен данък за предприятия, в които работят хора с увреждания, високият дял на признати разходи при земеделските производители, ускорена данъчна амортизация на активи, формирани при развойна дейност, и др.

Събирането на ДДС и сивата икономика са голямото предизвикателство

Брюксел не гледа с добро око на наличието на много намалени ставки и изключения от режима на прилагане на ДДС. Изобилието от различни ставки води до изкривявания в икономиката, оскъпява събирането на данъка и намалява общите постъпления от него, гласи позицията на Брюксел. Такова е виждането и в България. Сравнителните данни с останалите страни от ЕС показват, че въпреки дискомфорта да се работи с много и различни ставки, голяма част от държавите

продължават да го правят. На фона на завишаване на общите ставки в периода на кризата част от държавите са въвели, на свой ред, и нови намалени ставки за отделни категории, с които донякъде да компенсират удара по потреблението.

Унгария въведе от 2015 г. намалена ставка от 5% ДДС, при обща от 27% при продажбата на добитък, овце и кози, както и за свинско месо. Литва удължи прилагането на намалената ставка за ДДС за жилищно отопление в размер на 9%, при стандартна ставка от 21%, до края на 2016 г. Португалия прилага намалена ставка на ДДС за ремонтите на велосипеди като част от стимулирането на зелената политика. Испания върна намалена ставка от 10% за декоративни цветя и растения и др., при стандартна от 21%. Има и решения в обратната посока. По данни на ОИСР от 2014 г., обхващащи 33 държави, най-масово ниски ставки на ДДС се прилагат при храните, следвани от вестниците, книгите и фармацевтичните продукти.

България прилага една-единствена намалена ставка - за услугите по настаняване. Като основен аргумент за по-ниското ДДС при туристическия сектор се сочи ключовата му роля в икономиката.

Въпреки липсата на голям брой изключения България има сериозен проблем със събирането на ДДС. Сравнителната статистика показва, че у нас отклонението от нивото на ДДС, което можеше да бъде събрано, ако нямаше намалена ставка за туристическия бранш, не е толкова голямо спрямо средното за ЕС. Т.е. не намалената ставка създава най-големия пробив в постъпленията. Когато обаче се отчита отклонението от потенциалното ДДС, ако всички трансакции се облагаха, данните за България са над средното ниво за ЕС. От това излиза, че и без намалени ставки данъчната администрация не успява да се справи със събирането на целия данък, а делът на сивия сектор е солиден.

Приспадането на ДДС при фирмени автомобили и възможността да се ползва данъчен кредит в разрез с правилата при ползване на автомобила за лични нужди се изтъква изрично като проблем на България в годишния доклад на ЕС. Страната ни изостава и по линия на обвързването на данъка върху автомобилите с нивото на замърсяване.

Максимални ставки върху доходите на физическите лица, %, *

Държава	2009	2015
България	10	10
Чехия	15	22*
Ирландия	46	48
Испания	43	46
Гърция	40	48
Португалия	42	56,5
Словения	41	50
Румъния	16	16*
Словакия	19	25
Естония	21	20*
Унгария	40	16*
Латвия	23	23*
Литва	15	15

Списъкът не е изчерпателен.

* Чехия прилага плосък данък от 15% плюс 7% върху доходи, надхвърлящи 4 пъти средната заплата. Румъния, Естония, Латвия, Литва прилагат плосък данък. Унгария въвежда плосък данък от 16% през 2011 г.

Максимални ставки върху доходите на физическите лица

investor.bg

✓ Калфин: Безработицата намалява, но има групи, които се маргинализират

1/3 от регистрираните безработни са с до основно образование, посочи социалният министър

България е на второ място в ЕС по спад на безработицата през 2015 година, сочат данните на Евростат. Действително безработицата намалява, а насреща има и ръст на работните места, посочи пред БНТ социалният министър Ивайло Калфин. Той беше категоричен обаче, че има големи групи, които се маргинализират, изключват от обществото. Причините са различни - част от хората не искат да работят, други нямат стимул, а трети не търсят работа в България, разчитайки на сезонна работа в съседни държави.

Опасното обаче е, че има все по-ясно очертаваща се група с ниско образование, която дори не се интересува от социални помощи и от всяко включване в държавата. "Обществото ни не бива да го допуска", заяви социалният министър.

Като друг проблем на трудовия ни пазар Калфин очерта и ниската квалификация на работната сила. Има голяма група неграмотни - от регистрираните безработни, които са малко над 300 хил. , около 1/3 са с до основно образование.

Много мерки могат да бъдат предприети за намаляване на този проблем. Една от тях е ранно влизане в детски градини, което ще социализира децата, а родителите им ще могат да се върнат на работа. Институциите трябва да се обединят за намаляването на неграмотните лица - чрез образователни програми, курсове за квалификация и дуалното обучение.

Ивайло Калфин коментира и темата за работата без трудов договор. Според него дневните договори са извадили на светло сектор, който доскоро е бил изцяло в сивия сектор - като например брането на плодове.

"Един ден тези хора стигат до пенсия", посочи социалният министър и допълни, че осигуровките са влог в собствената книжка и човек ползва права след това.

По отношение на проблема с инвалидните пенсии, Калфин събщи, че са готови мерките за ограничаването на злоупотребите при отпускането на този вид пенсии. Те са съгласувани със здравното министерство и ще бъдат оповестени през следващите дни.

✓ Ще си сътрудним с Испания при обучението на кадри за туризма

България ще работи с Франция и Турция за популяризирането на туристически продукти на далечни пазари

България и Испания ще подпишат меморандум за сътрудничество в туризма по време на Международното туристическо изложение ITB в Берлин през март т.г., съобщават от пресцентъра на Министерството на туризма.

За това са се договорили министърът на туризма на България Николина Анелкова и министърът на индустрията, енергетиката и туризма на Испания Хосе Мануел Сория Лопес, допълва се в съобщението.

Двамата са обсъдили възможностите за задълбочаване на сътрудничеството и обмена на опит в сектора по време на Международното туристическо изложение FITUR в Мадрид.

Министрите са се договорили представители на организацията „Сахетур“, която отговаря за обучението на кадри за индустрията, да посетят България, за да подпомогнат страната ни при разработването на специализирани програми за обучение.

Ангелкова е обсъждала и възможностите за привличане на повече туристи от Испания и по-активната работа с туроператорите с с Рафаел Гайего, председател на Конференцията на туроператорите в Испания. Това е най-голямата организация с такава насоченост в страната, в която участват над 2500 агенции, реализиращи над 6 млн. продажби годишно.

Представители на организацията ще участват в туровете в България, които Министерството на туризма подготвя за чуждестранни специалисти и медии.

Испанските туристи, посещаващи България, се интересуват основно от културно-исторически забележителности, познавателни обиколки из страната, балнео- и спа процедури и др., посочва се в съобщението.

По време на туристическото изложение в Мадрид Николина Ангелкова е разговаряла с Мишел Дюрио, началник на секция „Туризм“ и политически съветник в Министерството на външните работи на Франция. Той е изразил готовност да съдейства за привличането на известни френски актьори за популяризирането на България във Франция. България и Франция са започнали и подготовка и за координирани усилия, насочени към китайския пазар.

Ангелкова е разговаряла и с министъра на културата и туризма на Турция Махир Юнал. Тя го е уведомила, че през тази година също ще действат облекчените процедури за издаване на визи на турски граждани. Двамата са се договорили също така да ускорят работата по разработването на общ туристически продукт за далечните пазари.

✓ Фирмите ще могат да внасят изцяло за своя сметка осигуровки на ценни за тях кадри

Разходите на осигурителите над размера на дължимите от тях вноски да се признават, предлагат депутати

Работодатели ще могат да внасят изцяло за своя сметка осигуровките на служителите си, ако желаят, и това ще им се признава като разход. Това предвиждат предложения за промени в Кодекса за социално осигуряване, внесени за разглеждане от Народното събрание от група депутати от Реформаторския блок.

По принцип осигурителните вноски се поемат от работодателите и служителите в съотношение 60:40. Някои фирми обаче, които се конкурират за квалифицирани, качествени кадри, искат да плащат осигурителните вноски на служители в пълен размер като мярка да ги задържат на работа, посочват вносителите.

Разходите на осигурителите обаче не се признават над размера на дължимите от тях вноски и се облагат с данък печалба, защото никъде не е регламентирана възможност те да поемат изцяло осигуровките на ценни за тях служители.

Според вносителите на законопроекта това е предпоставка за задържане на висококвалифицирани кадри в страната, тъй като те ще получават по-високо нетно възнаграждение.

Депутатите очакват и допълнително „изсветляване“ на доходи от подобна мярка и съответно повече постъпления в хазната.

✓ Пълната либерализация на енергийния пазар ще се забави и след април

Моделът за отварянето на пазара, подготвен от Световната банка, ще бъде готов най-рано в края на април, смята енергийният министър Т. Петкова

Пълната либерализация на енергийния пазар ще се случи след април, стана ясно от думите на енергийния министър Теменужка Петкова пред Народното събрание. В отговор на въпрос на депутатата Антони Тренчев (Реформаторски блок) тя обясни, че в края на април се очаква докладът на Световната банка за избор на модел на отварянето на пазара.

Досега очакванията бяха правилата, по които ще се извърши либерализацията, да бъдат изяснени до края на март и битовите потребители да могат свободно да избират доставчик на електроенергия от 1 април 2016 година.

След като бъде получен докладът на Световната банка, предстои и мащабна информационна кампания относно това какво представлява либерализацията и възможностите, които тя дава на потребителите.

"Когато са ясни всички компоненти на този модел, когато е ясна цялата схема, целият процес, който трябва да извървим и ние, и потребители, и доставчици на електрическа енергия, тогава тази информация ще бъде достойна на всички български граждани", допълни още тя.

Един от най-важните въпроси за либерализацията ще бъде и защитата на уязвимите потребители, каза още Петкова по време на парламентарния контрол. Работна група между Министерството на енергетиката и Министерството на труда и социалната политика, съвместно с експерти от Европейската комисия, работят по изготвянето на модели за компенсация на енергийната бедност.

Петкова очаква в края на април вече да има разработен подобен механизъм - в който да се включат критериите за определянето на уязвимите потребители, както и начините за тяхната компенсация.

Либерализацията на енергийния пазар закъсня, призна още Теменужка Петкова. България е една от последните държави в ЕС, която ще отвори пазара и това е една от причините за натрупаните дисбаланси в сектора.

Тя отчете, че със старта на енергийната борса пазарът вече е факт, но трябва тепърва да се развива.

✓ Депутатите отхвърлиха предложението за 25 дни платен годишен отпуск

Бизнесът ще пострада, твърдят противниците на идеята

Платен отпуск от 25 дни ще е непосилен за работодателите, смятат масово депутатите, които пък според правилника за дейността си си имат почивка от 32 дни годишно.

Предложението отпусъкът да скочи от 20 на 25 дни беше на независимия народен представител Георги Кадиев, но очаквано искането му не срещна подкрепата на народните представители.

По време на дебата обаче въпросът опря и до ваканциите на депутатите, след като пръв темата засегна независимият Велизар Енчев. Той се застъпва за намаляване на ваканциите на народните избраници отдавна и дори внесе предложения за промени в правилника в тази посока, но и те не се харесаха на депутатите.

Като стана въпрос за удължаването на отпуските на наетите на трудов договор днес той не пропусна да напомни колко много почивки имат депутатите. Това ядоса Красимир Велчев от ГЕРБ и той обвини Велизар Енчев, че уронва престижа на Народното събрание с думите си.

"Депутатите имат отпуски 32 дни, което е много по-малко от тази на учители и други държавни служители. Освен това те нямат право на неплатен отпуск и техните отпуски са фиксирани със закон", защити ваканциите Велчев. Председателят на парламента Цеца Цачева призова и двамата да не опростяват дебата.

Тя припомни, че работата на депутатите не се фиксира с начало и край на работния ден, както за всички останали на трудов договор.

"Депутатите работят в избирателните си райони и в дните, които са обявени за ваканции. Това, че някои не работят по места с хората, които са ги избрали, не се пренася автоматично на целия парламент", коментира Цачева.

Мотивът на Кадиев да предложи увеличаване на срока за отмора през годината е, че така служителите ще бъдат по-мотивирани, когато са на работа и ще се повиши производителността. Според него мярката цели да се пребори стресът на работното място. Аргументите му обаче не бяха приети от повечето депутати.

Аргументи против предложението представиха лидерът на БСП Михаил Миков и Димитър Байрактаров от ПФ, който смята, че това ще е удар по българската икономиката. Реформаторът Румен Христов предупреди, че предложението за още пет дни платен отпуск „ще убие бизнеса“, който и без това прохожда и е в началото на своето развитие.

След като отхвърли искането на Кадиев, парламентът прие изменение в Кодекса на труда, с което се дава възможност на сдружения на дребния бизнес да кандидатстват за статута на национално представителни. Статутът на национално представителна организация дава възможност за участие в Националния съвет за тристранно сътрудничество.

С промените се намаляват критериите за представителност на работодателските организации и на синдикатите. Досега от бизнес съюзите се изискваше да обединяват браншови структури или предприятия с поне 100 хил. заети. Сега вече членовете трябва да са поне 1500 и да осигуряват 50 хил. служители или, ако са по-малко, осигурените в тях да са 100 хил. Изискването за броя на синдикалните членове за профсъюзите се намалява от 75 хил. на 50 хил. души.